

Asklev Sten og Grus ApS
Hedevej 8
7362 Hampen

6. februar 2026

Tilladelse til råstofgravning under grundvandsspejlet og midlertidig grundvandssænkning for Asklev Sten og Grus ApS på matr.nr. 2l og dele af 1a og 2d St. Bredlund By, Vrads.

Afgørelse

Silkeborg Kommune meddeler:

- Tilladelse til midlertidig grundvandssænkning som følge af gravningen under grundvandsspejl.
- Endelig tilladelse til gravning under grundvandsspejlet på matr.nr. 2l og dele af 1a og 2d St. Bredlund By, Vrads.

Afgørelserne er truffet i medfør af Vandforsyningslovens¹ § 26 og Miljøbeskyttelseslovens² § 24.

Silkeborg Kommune meddeler samtidig i en separat afgørelse tilladelse til indvinding af vand fra gravesøen og tilbageledning af vaske/skyllevand til samme gravesø i forbindelse med vask og oparbejdning af råstoffer. Denne afgørelse er truffet i medfør af vandforsyningslovens §§ 20 og 21 samt Miljøbeskyttelseslovens § 19.

Det er vurderet, at gravningen under grundvandsspejlet og dertilhørende grundvandssænkning ikke vil være til væsentlig gene eller ulempe for eksisterende anlæg, og at projektet ikke vil medføre uacceptable følgevirkninger for omgivelserne.

Projektet er omfattet af miljøvurderingsloven, da det drejer sig om råstofindvinding på et areal over 25 ha, jf. lovens bilag 1, pkt. 19, og er derfor miljøvurderingspligtigt efter § 15, stk. 1, nr. 1.

¹ LBK nr. 1149 af 28. oktober 2024 om vandforsyning m.v.

² LBK nr. 1742 af 22. december 2025 om miljøbeskyttelse

Efter miljøvurderingslovens § 17, stk. 2, er det Region Midtjylland, som er ansvarlig myndighed for miljøvurderingen af projektet, idet projektet kræver tilladelse efter råstofloven § 7.

Silkeborg Kommune har derfor ikke foretaget en særskilt miljøvurdering, men nærværende tilladelse tager udgangspunkt i den udarbejdede miljøkonsekvensrapport³ for projektet.

Afgørelsen er annonceret på Silkeborg Kommunes hjemmeside den 6. februar 2026.

Tilladelsen er meddelt på følgende vilkår, der er fastsat i henhold til gældende bekendtgørelser og normer.

Vilkår:

1. Formål og gyldighed

- a) Tilladelsen omfatter råstofindvinding under grundvandsspejlet på matr.nr. 2l og dele af 1a og 2d St. Bredlund By, Vrads. Aktiviteten medfører en midlertidig sænkning af grundvandsspejlet som følge af, at råstoffer fjernes fra gravesøen.
- b) Formålet er at muliggøre gravning under grundvandsspejlet samt at sikre håndtering og tilbageledning af vand i tilknytning til råstofindvindingen.
- c) Tilladelsen er ikke gældende uden en gældende tilladelse til indvinding af råstoffer.
- d) Tilladelsen udløber samtidigt med råstoftilladelsen.

2. Tilladelsens omfang

- a) Der må højst graves en mængde råstoffer, der svarer til en flytning af 372.000 m³ grundvand pr. år fra grundvandsmagasin til gravesø, heraf maksimalt 1.100 m³ pr. døgn.
- b) Tilladelsen bortfalder uden varsel, hvis råstofindvindingen ophører permanent, eller forudsætningerne for tilladelsen ændres væsentligt.

3. Drift og håndtering af vand

- 1) Eventuelle vandmængder, der håndteres på pladsen i forbindelse med råstofindvindingen under grundvandsspejlet, skal ledes tilbage til gravesøen eller indgå i intern vandhåndtering på pladsen.
- 2) Tilbageledning af vaske-/skyllevand til samme gravesø skal ske på en måde, der sikrer, at vandet renses for partikler og ikke medfører overfladisk afstrømning til naboarealer.
- 3) Der må kun anvendes rent vand uden tilsætning af kemikalier eller additiver i vaskeprocessen.
- 4) Søen skal fungere som naturligt sedimentationsbassin for vaskevandets fine partikler.

4. Monitoring og kontrol

- a) Da der allerede gennemføres monitoring af grundvandsspejlet i området af Region Midtjylland, skal indvinder ikke etablere et særskilt monitoringsprogram.
- b) Indvinder skal dog løbende registrere de oppumpede vandmængder og observere eventuelle ændringer i vandstand i grusgraven.
- c) Hvis der konstateres uventede ændringer i vandstand, dræningseffekt eller påvirkning af nærliggende natur eller borer, skal Silkeborg Kommune straks underrettes.

³ Miljøkonsekvensrapporten for projektet ("Store Bredlund Grusgrav", 05.09.2025, med 4 bilag) indgår i sagens grundlag og kan findes på Region Midtjyllands hjemmeside

- d) Kommunen kan på baggrund af en konkret vurdering beslutte, at der skal etableres midlertidig pejling eller supplerende kontrolmålinger, hvis forholdene giver anledning til ændringer i sagens behandling.

5. Boringer og afstandskrav

- a) Den eksisterende markvandsboring (DGU nr. 96.1343) inden for projektområdet skal sløjfes efter gældende regler, inden gravning under grundvandsspejlet påbegyndes på Etape 3-arealet.
- b) Da boringen med anlægsnr. 134183 ikke er lokaliseret, skal der holdes en afstand på minimum 75 meter til hele den pågældende ejendom.
- c) Da drikkevandsboringen (DGU nr. 96.2437) ved Cafeteriakroen på Langebjergvej 1 er underlagt samme kontrolkrav som almene vandværker, skal der holdes en afstand på minimum 150 meter mellem boringen og graveområdet.
- d) Arbejdet skal tilrettelægges, så der ikke opstår u hensigtsmæssig dræning mod nærliggende boringer, dræn eller vådområder.

6. Fredningsbælte

- a) Et område på minimum 5 m fra grundvandssøens kant fastlægges som fredningsbælte efter Miljøbeskyttelseslovens § 24.
- b) Inden for fredningsbæltet må der ikke henlægges eller opbevares stoffer, der anvendes i forbindelse med råstofgravningen (f.eks. hydraulik- og dieselolie). Ligeledes må der ikke gødes og anvendes insekt- eller ukrudsdræbende midler m.v., der kan forurene grundvandet.

7. Naturbeskyttelse

- a) Indvindingen skal tilrettelægges, så påvirkning af nærliggende §3-natur, vandløb og lavbundsområder undgås.
- b) Søen, der etableres i takt med gravningen, skal fungere som hydraulisk buffer, som mindsker eventuelle sænkninger i nærliggende naturområder.
- c) Der må ikke ske ændringer i vandføring til vandløb eller vådområder uden kommunens forudgående godkendelse.
- d) Kommunen kan påbyde midlertidig standsning af oppumpning, hvis der konstateres uforudsete miljøpåvirkninger.

8. Tilbagekaldelse

- a) Tilladelsen kan tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis de forudsætninger, der ligger til grund for tilladelsen, ændres væsentligt, jf. vandforsyningslovens § 26, stk. 3.
- b) Tilladelsen bortfalder uden varsel, hvis de aktiviteter, den omfatter, ophører permanent.

Sagens behandling

Råstofindvinding

Region Midtjylland gav den 7. oktober 2021 tilladelse til råstofindvinding i Store Bredlund Grusgrav. Denne gælder frem til den 6. oktober 2031 og omfatter bl.a. matr.nr. 2l samt dele af 1a og 2d St. Bredlund By, Vrads.

Asklev Sten & Grus ApS har den 24. februar 2023 ansøgt om en ny 10-årig tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding i en udvidelse af området. Projektområdet er samlet 94,8 ha, men ansøgningen er efterfølgende revideret til at omfatte den centrale og nordlige del, i alt ca. 53,0 ha. Placeringen af graveområdet og graveplanen er angivet på hhv. Bilag 1 og Bilag 2.

Der ansøges om indvinding af op til 650.000 m³ råstoffer pr. år, heraf 475.000 m³ under grundvandsspejl. Indvindingen vil ske til ca. 25 m under terræn, heraf ca. 20 m under

grundvandsspejl. Der er tale om en forøgelse på 450.000 m³ pr år i forhold til den eksisterende råstoftilladelse på 200.000 m³ pr år.

Råstofferne (sand, grus og sten) er af høj kvalitet og anvendes til beton- og vejformål. Store sten eksporteres bl.a. til Tyskland og Holland.

Efterbehandlingen af området vil ske til lysåben, næringsfattig natur med søer.

Der er udarbejdet en miljøkonsekvensrapport (september 2025), som belyser de væsentligste påvirkninger på grundvand, overfladevand, natur, støj, støv og trafik. Vurderingen af mulige miljøpåvirkninger er ikke afgrænset til projektområdet, men omfatter også mulige miljøpåvirkninger uden for dette område.

Rapporten konkluderer, at indvindingen – herunder gravning under grundvandsspejlet og den midlertidige grundvandssænkning – ikke vil medføre væsentlige negative påvirkninger for nærliggende vandforsyningsboringer, vandløb eller beskyttede naturområder, forudsat at de fastsatte vilkår overholdes.

Vandmængder

Ifølge miljøkonsekvensrapporten (september 2025, afsnit 11) forventes der ved gravning under grundvandsspejlet en årlig grundvandstilstrømning på 260.000–360.000 m³ fra grundvandsmagasinet til gravesøen, med en maksimal påvirkning på op til 372.000 m³ pr. år.

Der er meddelt en særskilt tilladelse til vandindvinding fra gravesøen på op til 80.000 m³ pr. år til vask og vandsortering af råstoffer. Vandet tilbageledes efter brug via rør til den samme sø, hvorfra det indvindes, og størstedelen siver tilbage til grundvandet. Tab ved fordampning og fugt i materialerne udgør ca. 10–15 %. Der er altså tale om maksimalt 12.000 m³ pr år der fordamper.

Den midlertidige grundvandssænkning, som denne tilladelse omfatter, vedrører alene den naturlige tilstrømning og bortpumpning af grundvand i forbindelse med gravningen.

Gravningen forventes at give en lokal sænkning af grundvandsspejlet på op til 1,5–2 meter i graveområdet, og under 0,2 meter i en afstand af ca. 100–150 meter.

Påvirkningen er midlertidig og uden væsentlig betydning for omgivelserne, når vilkårene i tilladelsen overholdes.

Reetablering

Efter endt råstofindvinding vil området blive efterbehandlet i henhold til Region Midtjyllands godkendte efterbehandlingsplan og miljøkonsekvensrapporten. Efterbehandlingen omfatter bl.a.:

- etablering af lysåben, næringsfattig natur med søer,
- at de udgravede områder under grundvandsspejlet efterlades som søer med naturlig grundvandstilstrømning,
- samt at de omkringliggende arealer udvikles til naturformål på den magre jordbund,
- arealet friholdes for anvendelse af pesticider.

Som beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.3 er formålet at skabe et naturområde med høj naturværdi, der understøtter udviklingen af enge, overdrev og søer som levesteder for padder, fugle og insekter.

Efterbehandlingen gennemføres etapevis i takt med, at indvindingen afsluttes i de enkelte delområder.

Oparbejdning

De indvundne råstoffer (sand, grus og sten) bliver oparbejdet ved hjælp af et vaske- og vådsorteringsanlæg placeret på grusgravens driftsområde.

Processen indebærer:

- Vask og sortering af råstofferne med vand fra den kommende gravesø.
- Recirkulering af vaskevandet til den samme gravesø, hvor fine partikler bundfældes naturligt.
- Et tab på ca. 15 % ved vaskeprocessen som følge af fordampning, der udlignes ved grundvandstilstrømning til søen.

Råstofferne oparbejdes til forskellige fraktioner til brug for bl.a. beton- og vejformål. Større sten og fraktioner, der ikke kan anvendes lokalt, eksporteres i et vist omfang til udlandet.

Oparbejdningen foregår i tilknytning til graveaktiviteterne og tilpasses de løbende etaper i indvindingen.

Vejinfrastruktur og vejnære arealer

Hvor der i forbindelse med materialeudvinding, graves op mod eksisterende veje, så kan dette kræve særskilt tilladelse i forhold til Vejloven.

Det gælder, hvor opgravning ønskes tættere end 3,0 m fra eksisterende vej, samt nærmere vejens areal end svarende til 2 gange højdeforskellen mellem udgravningen og vejens areal – svarende til udgravning med anlæg 2 til vejens areal. (vejlov §73, Stk. 3).

Afhængig af de aktuelle jordbundsforhold, så kan der stilles skærpede krav til hældning på udgravninger op mod vejens areal, ligesom der kan stilles krav om etablering af nødvendige sikkerhedsforanstaltninger for at sikre både trafikken og selve vejens stabilitet, herunder ledninger m.m., som er beliggende i vejarealet (Vejlov §73, Stk. 6).

Hvor der er tale om større udgravningsdybder, skal reglerne om sikkerhedszone relativt til trafikken generelle hastighed overholdes.

For landevej med 80 km/t vil sikkerhedszonen normalt have en bredde på 6-8 m horisontalt fra kørebane-kanten.

Hvor der er ønske om at opgrave/udgrave tættere på vejen, end de nævnte afstande, skal Silkeborg Kommunes Vej og Trafik afdeling – Team Vejmyndighed kontaktes for nærmere afklaring og tilladelse.

Vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne

Overvågning af grundvandsstanden

Region Midtjylland gennemfører allerede løbende monitorering af grundvandsspejlet i området omkring Store Bredlund Grusgrav.

Siden 2020 er der foretaget daglige pejlinger af det terrænnære grundvand i en række monitoringsboringer ved den eksisterende grusgrav ved Lille Hjøllund, ca. 2,3 km nord for projektområdet, samt i en boring vest for projektområdet (DGU nr. 96.2428).

I 2021 blev der etableret tre yderligere monitoringsboringer omkring Store Bredlund-projektet (DGU nr. 96.3211, 96.3212 og 96.3213), placeret langs den nordvestlige, østlige og sydøstlige rand af projektområdet.

Formålet med monitoringen er at overvåge udviklingen i det terrænnære grundvandsspejl og vurdere eventuelle effekter af råstofindvinding under grundvandsspejlet.

Ifølge miljøkonsekvensrapporten viser data fra disse boringer stabile og naturlige grundvandsforhold, og der er ingen tegn på påvirkning fra eksisterende eller planlagte råstofaktiviteter.

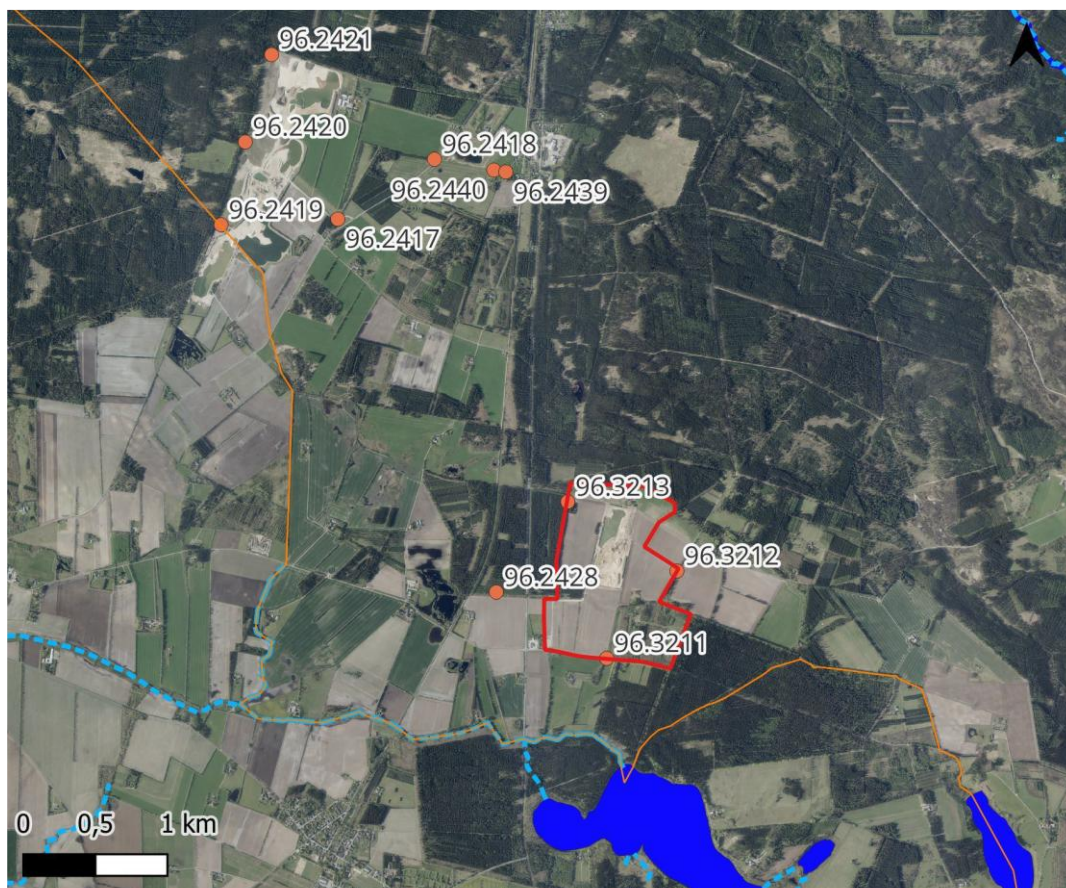
Placeringen af Region Midtjyllands monitoringsboringer fremgår af figur 11.6 i miljøkonsekvensrapporten, mens figur 11.7 viser målt udvikling i grundvandsstanden for boringerne i og omkring projektområdet (se Figur 1 og Figur 2).

Data fra Regionens monitoring viser, at grundvandsspejlet i området er stabilt og følger de naturlige årstidsvariationer.

Der er ikke konstateret varige sænkninger eller ændringer i strømningsretningen, og der er ingen indikationer på påvirkning fra eksisterende eller planlagte råstofaktiviteter.

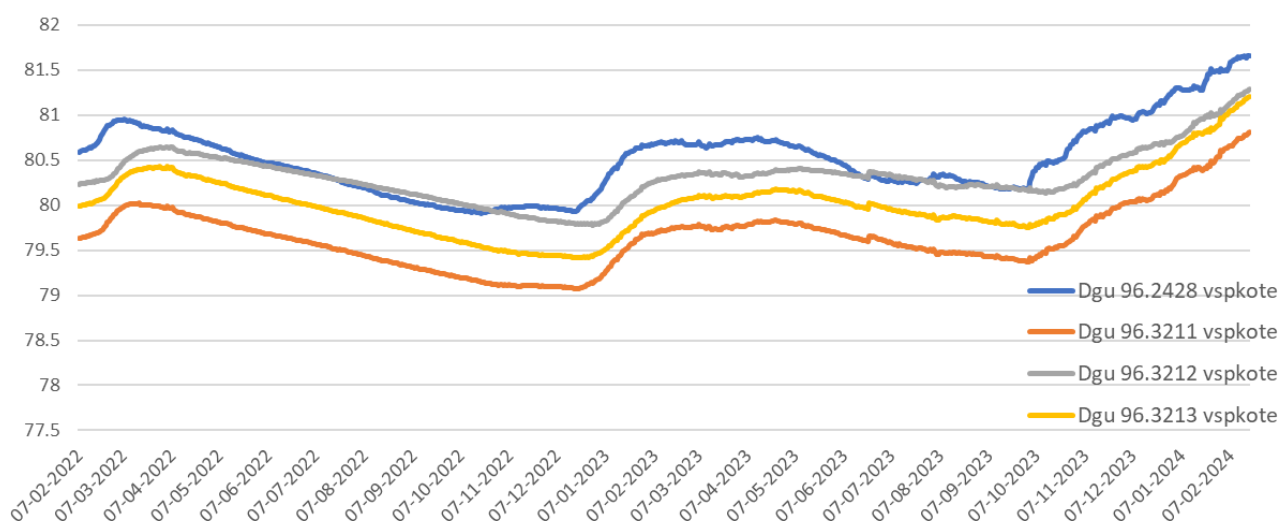
Resultaterne bekræfter, at påvirkningen af grundvandet som følge af gravningen vil være lokal og midlertidig.

På den baggrund vurderes det, at yderligere overvågning ikke er nødvendig.

Projektområde	--- §3 Beskyttede vandløb
Kommunegrænser	— Målsat vandløb
● Monitoringsboringer	Målsat sø

Figur 1: Monitoringsboringer med daglige pejlinger af det terrænnære grundvandsspejl. På kortet er tillige vist placering af beskyttede og målsatte vandløb. Kilde: Miljøkonsekvensrapport, Store Bredlund Grusgrav, september 2025, figur 11.6.

Figur 2: Grundvandskoten for de fire monitoringsboringer nær Store Bredlund Grusgrav i perioden feb. 2022 – feb. 2024. Kilde: Miljøkonsekvensrapport, Store Bredlund Grusgrav, september 2025, figur 11.7.

Påvirkning af grundvandsspejlet i forbindelse med indvinding i området

Dette afsnit er baseret på resultaterne fra miljøkonsekvensrapporten vedrørende påvirkning af grundvandsspejlet i forbindelse med råstofindvinding under grundvandsspejlet. Beregningerne af sænkningen er gennemført for at vurdere udbredelsen og omfanget af den lokale grundvandspåvirkning.

Ifølge beregningerne vil råstofindvindingen medføre en mindre og lokal sænkning af grundvandsspejlet omkring graveområdet. Sænkningens størrelse afhænger især af indvindingsdybden og gravesøens udstrækning.

I indvindingsforløbets første fase, inden der er dannet en sø, forventes den største sænkning. Modelberegninger viser, at den maksimale sænkning udgør ca. 1,8–2,0 meter i det aktive graveområde.

I en afstand af ca. 50 meter fra grusgraven reduceres sænkningen til omkring 0,5 meter, og i 100 meters afstand er påvirkningen under 0,2 meter. Uden for ca. 150 meter fra graven er påvirkningen under 0,1 meter og vurderes som uden praktisk betydning.

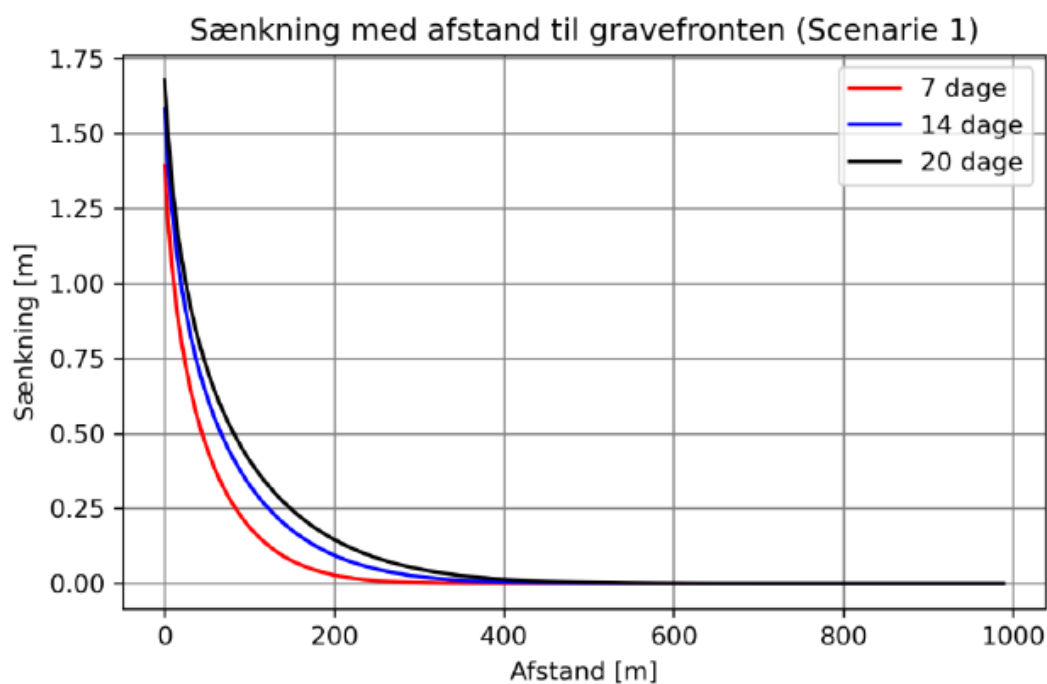
Når gravesøen gradvist udvides, får den en udflignende og stabiliserende effekt på grundvandsstanden, og påvirkningen aftager betydeligt.

Efter endt indvinding vil vandstanden i søerne følge det naturlige grundvandsspejl og stabilisere sig i balance med det omkringliggende vandsystem.

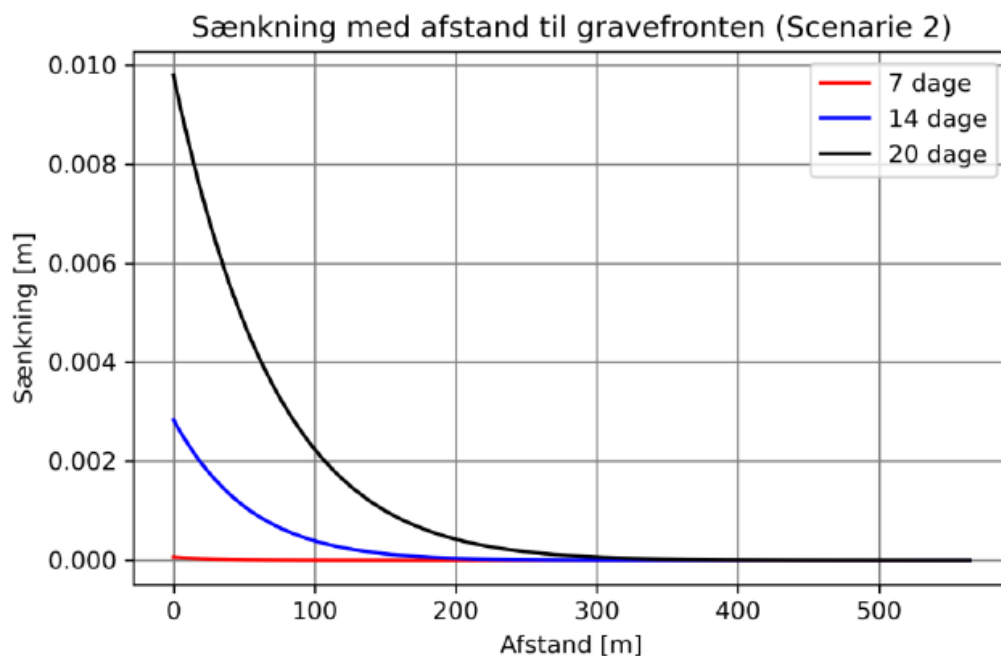
Påvirkningen er beregnet ud fra perioder med kontinuerlig indvinding, men i praksis forventes en mere varierende drift, hvilket vil medføre en endnu mindre og mere lokal påvirkning.

Figur 11.14 og 11.15 i miljøkonsekvensrapporten (se Figur 3 og Figur 4) viser de beregnede sænkningstragter og udbredelsen af påvirkningen ved forskellige scenarier.

Begge figurer viser, at påvirkningen er begrænset til nærområdet omkring grusgraven og aftager hurtigt med afstanden.

Figur 3: Beregnede sænkninger som funktion af afstande til gravefronten. Det er her antaget, at der ingen råstofsø er. Kurverne viser sænkningerne ved kontinuert gravning i hhv. 7, 14 og 20 dage og en søbredde på 0 m. Kilde: Miljøkonsekvensrapporten, figur nr. 11.4.

Figur 4: Beregnede sænkninger som funktion af afstande til gravefronten ved en bredde på råstofsøen på ca. 435 m, som er den bredde, det er beregnet, at råstofsøen minimum skal have, for at sænkningen ved gravefronten er maksimalt 1 cm. Kurverne viser sænkningerne ved kontinuert gravning i hhv. 7, 14 og 20 dage. Kilde: Miljøkonsekvensrapporten, figur nr. 11.5.

Hydrogeologiske forhold

Projektområdet er beliggende i et område med komplekse kvartære og miocæne lagserier.

De geologiske aflejringer består øverst af 20–50 m kvartært sand (smeltevandssand og -grus), der udgør det primære terrænnære grundvandsmagasin. Under dette findes 20–50 m miocænt glimmerler (Gram/Hodde Ler), som har en regionalt udbredt, lavpermeabel afgrænsning. Herunder ligger miocænt sand (Bastrup Sand, BADS1 og BADS2), som udgør et vigtigt dybere grundvandsmagasin. Endnu dybere findes Billund Ler og derefter palæogent ler, som danner undergrænse for potentielle magasiner.

Projektområdet ligger midt på et grundvandsskel med en lille gradient. Der er et mindre potentiale toppunkt gennem området, hvorfra grundvandsstrømningen sker både mod nord og mod syd.

Grundvandsspejlet i det terrænnære magasin ligger i kote ca. 74–76 m DVR90, og ifølge monitoringsdata kan variere 1–1,5 m over året, afhængigt af nedbør. Grundvandsstrømningen sker overordnet mod øst og nordøst, i retning af de lavtliggende områder og vandløbssystemerne, herunder St. Hanebjerg Bæk og videre mod Salten Å

Hydrogeologisk vurderes det terrænnære magasin at være frit, homogent og sammenhængende over større afstande. Råstofsøen vil være i hydraulisk kontakt med dette magasin og fungere som buffer i forhold til variationer i grundvandsstanden. Påvirkningen af det regionale magasin vurderes at være ubetydelig i forhold til naturlige årstidsvariationer.

Projektområdet er beliggende inden for et Område med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og er delvist udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) samt indsatsområde (IO). Derudover ligger projektområdet inden for indvindingsoplandet til Ejstrupholm Vandværk.

Vurdering af påvirkning af grundvand

Råstofindvindingen foregår inden for:

- den regionale grundvandsforekomst DK105_dkmj_1079_ks (kvartært sand),
- den regionale grundvandsforekomst DK108_dkmj_1065_ps (prækvartært sand),
- de to dybe grundvandsforekomster DK108_dkmj_1012_ps og DK108_dkmj_1024_ps (prækvartært sand).

Alle fire grundvandsforekomster er miljømålsat til god kvantitativ og god kemisk tilstand i 2027. Ifølge vandområdeplan 2021–2027 har de på nuværende tidspunkt både god kvantitativ og god kemisk tilstand.

Råstofindvindingen vil lokalt påvirke den øverste del af den regionale forekomst DK105_dkmj_1079_ks, idet den bortgraves og erstattes af en råstofsø. Denne påvirkning vurderes at være irreversibel men helt lokal og uden betydning for grundvandsforekomsternes samlede målopfyldelse.

Det vurderes samlet, at projektet ikke vil være til hinder for, at grundvandsforekomsterne kan opnå eller fastholde god kvantitativ og kemisk tilstand, og at tilladelsen ikke vil udgøre en risiko for forværring af tilstanden. Projektet vurderes heller ikke at have negativ påvirkning af de øvrige grundvandsforekomster – hverken kvantitativt eller kemisk – og vil således ikke forhindre målopfyldelse i forhold til vandplanernes miljømål.

Vurdering af påvirkning af indvindinger i området

Inden for 300 m af projektområdet er der registreret følgende borer:

- DGU nr. 96.1343 – markvandsboring beliggende inden for projektområdet, 57 m dyb, filtersat 50–57 m.u.t., med indvindingstilladelse på 40.000 m³/år. Boringens placering

gør, at den ikke kan opretholdes i forbindelse med råstofindvindingen. Sløjfes inden gravningen påbegyndes på Etape 3-arealet.

- Anlægsnr. 134183 – privat husholdningsanlæg ca. 25 m syd for projektområdet. Der er ikke registreret tilladelse eller tekniske data, og boringen er heller ikke lokaliseret i felten. Antages at være en terrænnær brønd. For at imødegå usikkerheden om placering er der fastlagt en projektilpasning, hvor der holdes minimum 75 m afstand til hele ejendommen. Dermed sikres, at boringen – hvis den fortsat er i brug – ikke påvirkes af råstofindvindingen.
Den del af projektområdet, der ligger nærmest den eksisterende brønd, vil først blive indvundet i etape 5, hvor der på det tidspunkt allerede er etableret en stor gravesø. Søen fungerer som hydraulisk buffer, hvilket dæmper den lokale grundvandspåvirkning væsentligt. Påvirkningen i denne etape svarer til scenarie 2 i miljøkonsekvensrapporten, hvor der ved en afstand på 75 meter fra gravesøen er beregnet en påvirkning af grundvandsspejlet på op til ca. 0,3 cm. En sådan ændring er uden praktisk betydning og vil ikke kunne påvises som en påvirkning af den nærliggende boring.
- DGU nr. 96.2437 – drikkevandsboring ved Cafeteriakroen, Langebjergvej 1, er beliggende ca. 110 meter vest for projektområdet. Den del af projektområdet, der ligger nærmest boringen, vil først blive indvundet i etape 5, hvor der på dette tidspunkt er etableret en stor gravesø.
Den hydrauliske dæmpning fra søen medfører, at påvirkningen af grundvandsspejlet vil svare til scenarie 2, hvor der i en afstand på 150 meter er beregnet en påvirkning på op til ca. 0,1 cm. Boringen er filtersat i dybden 34–40 meter under terræn, og en eventuel mindre sænkning i det terrænnære grundvandsspejl vil derfor ikke påvirke indvindingsmuligheden fra denne boring.
Der skal holdes en graveafstand på minimum 150 meter til denne boring, da den er underlagt samme kontrolkrav som almene vandværker i henhold til drikkevandsbekendtgørelsen. Dette krav er indarbejdet som en projektilpasning.
- DGU nr. 96.2112 – husholdningsboring ca. 180 m syd for projektområdet. Ikke væsentligt påvirket, da den forventes at være terrænnær og påvirkningen af grundvandsspejlet i dette område er ubetydelig.
- Anlægsnr. 134864 – husholdningsboring ca. 250 m sydvest for projektområdet. Ikke væsentligt påvirket, da der ikke er registreret indvindingstilladelse, og den beregnede sænkning i denne afstand er minimal.
- DGU nr. 96.2473 – husholdningsboring ca. 285 m øst for projektområdet. Ikke væsentligt påvirket, da den formentlig er filtersat i det terrænnære magasin, men sænkningen i dette område er beregnet til at være meget lille og uden praktisk betydning.
- DGU nr. 96.2015 – markvandsboring ca. 155 m øst for projektområdet. Ikke væsentligt påvirket, da påvirkningen i denne afstand vurderes at være marginal og uden betydning for indvindingsmulighederne.
- DGU nr. 96.2039 – markvandsboring ca. 280 m sydvest for projektområdet. Ikke væsentligt påvirket, da sænkningen i denne afstand er meget begrænset, og der ikke foreligger data, som indikerer risiko for væsentlig påvirkning.

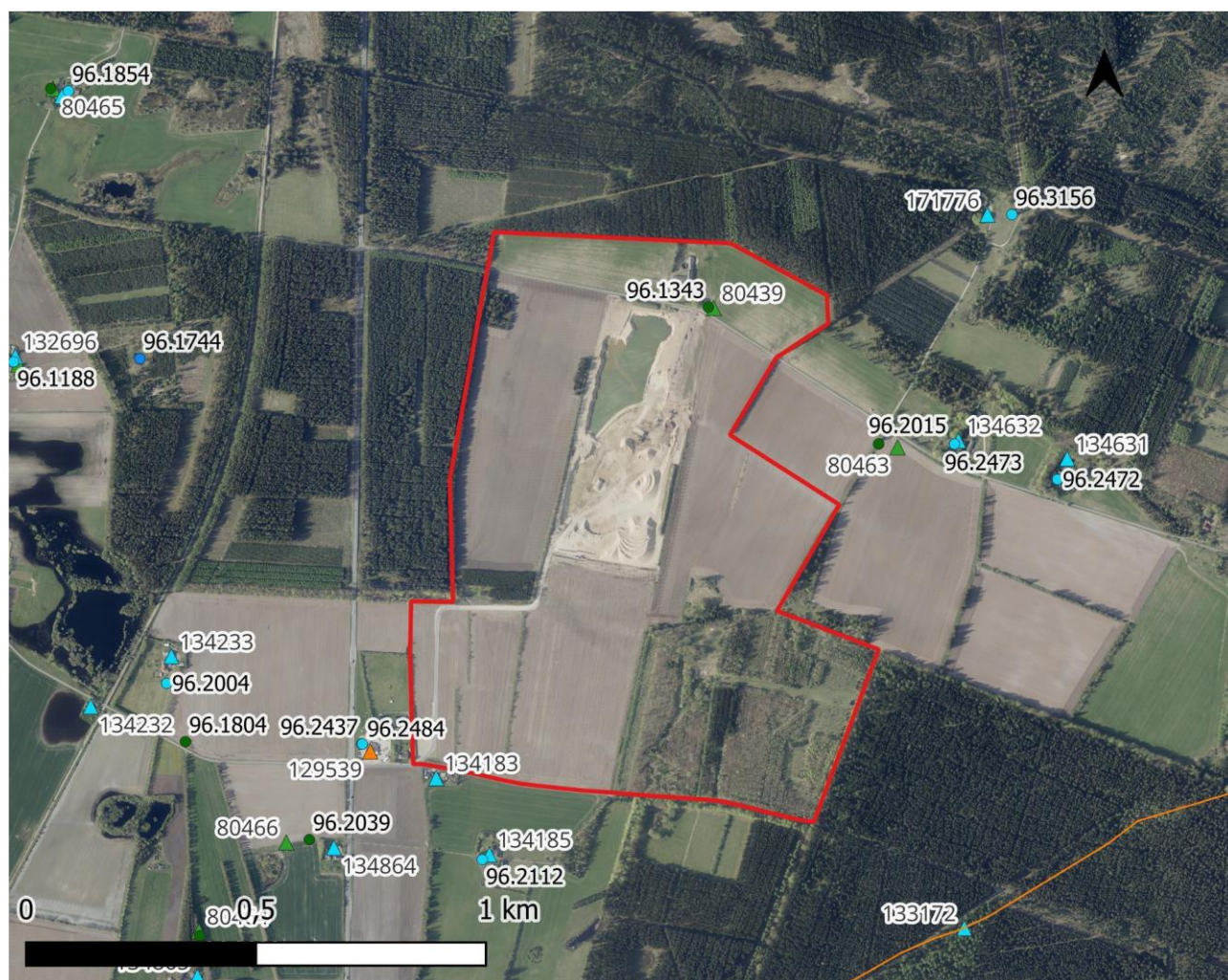
Miljøkonsekvensrapportens beregninger viser, at den lokale grundvandssænkning omkring den fremtidige gravesø vil være meget begrænset i udbredelse og størrelsesorden. Den eneste boring, der berøres direkte (DGU nr. 96.1343), sløjfes inden gravning påbegyndes på Etape-3.

De øvrige borer indend for 300 m vurderes ikke at blive væsentligt påvirket, da påvirkningen af grundvandsspejlet uden for projektområdet er minimal og aftager hurtigt med afstanden. Husholdningsboringerne er primært terrænnære og vil ikke opleve mærkbare ændringer, mens markvandsboringerne teoretisk kan påvirkes i mindre grad, men uden praktisk betydning.

De nærmeste almene vandværksboringer (Hampen, Vråds og Gludsted Vandværker) ligger i større afstand (1,6–4 km) og indvinder fra dybere miocæne magasiner, som er hydraulisk adskilt af tykke lerlag. Disse vurderes helt upåvirkede af projektet.

Det konkluderes derfor, at projektet ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for nærliggende vandindvindinger – hverken kvantitativt eller kemisk.

Placeringen af borerne fremgår af Figur 5.

 Projektområde	Vandindvindingsboringer	Vandindvindingsanlæg
 Kommunegrænser	● Markvanding/gartneri ● Privat husholdning ● Vandforsyningsboring	▲ Erhverv ▲ Ikke-almen, én husstand ▲ Markvanding

Figur 5: Placering af eksisterende borer og vandforsyningsanlæg i og omkring området. Kilde: Miljøkonsekvensrapporten, figur nr. 11.10.

Vurdering af påvirkning af beskyttede naturområder

Påvirkning af vandløb og søer

Hovedparten af projektområdet ligger inden for oplandet til Tilløb til Smedebæk, mens mindre dele af området ligger i oplandene til henholdsvis Afløb fra Åleranden/Smedebæk og Hampen Sø. Den årlige grundvandsdannelse i oplandene er beregnet til mellem ca. 3,7 og 8,1 mio. m³ pr. år. Den samlede påvirkning fra råstofindvindingen, herunder indvinding under grundvandsspejl og vand til grusvask, er beregnet til maksimalt ca. 372.000 m³ pr. år. Dette svarer til en påvirkning på ca. 2,5 % af vandbalancen i oplandene til Tilløb til Smedebæk og Afløb fra Åleranden/Smedebæk, eller ca. 5,5 % hvis påvirkningen alene henføres til oplandet til Tilløb til Smedebæk, hvor størstedelen af projektområdet ligger.

Da størstedelen af den samlede grundvandsdannelse i oplandene ikke bidrager direkte til vandløbenes baseflow, men indgår i en mere regional grundvandsstrømning, forventes den faktiske påvirkning af vandføringen i vandløbene at være mindre end de beregnede procentvise tal. Påvirkningen af Hampen Sø vurderes tilsvarende at være meget begrænset, da kun en lille del af projektområdet ligger i oplandet hertil.

Samlet set vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af vandløb eller søer i området, og at de fastsatte miljømål for overfladevand fortsat kan opretholdes. Vurderingen er baseret på konservative beregninger, og påvirkningen forventes derfor med høj sandsynlighed at være endnu mindre i praksis.

Påvirkning af § 3-naturområder

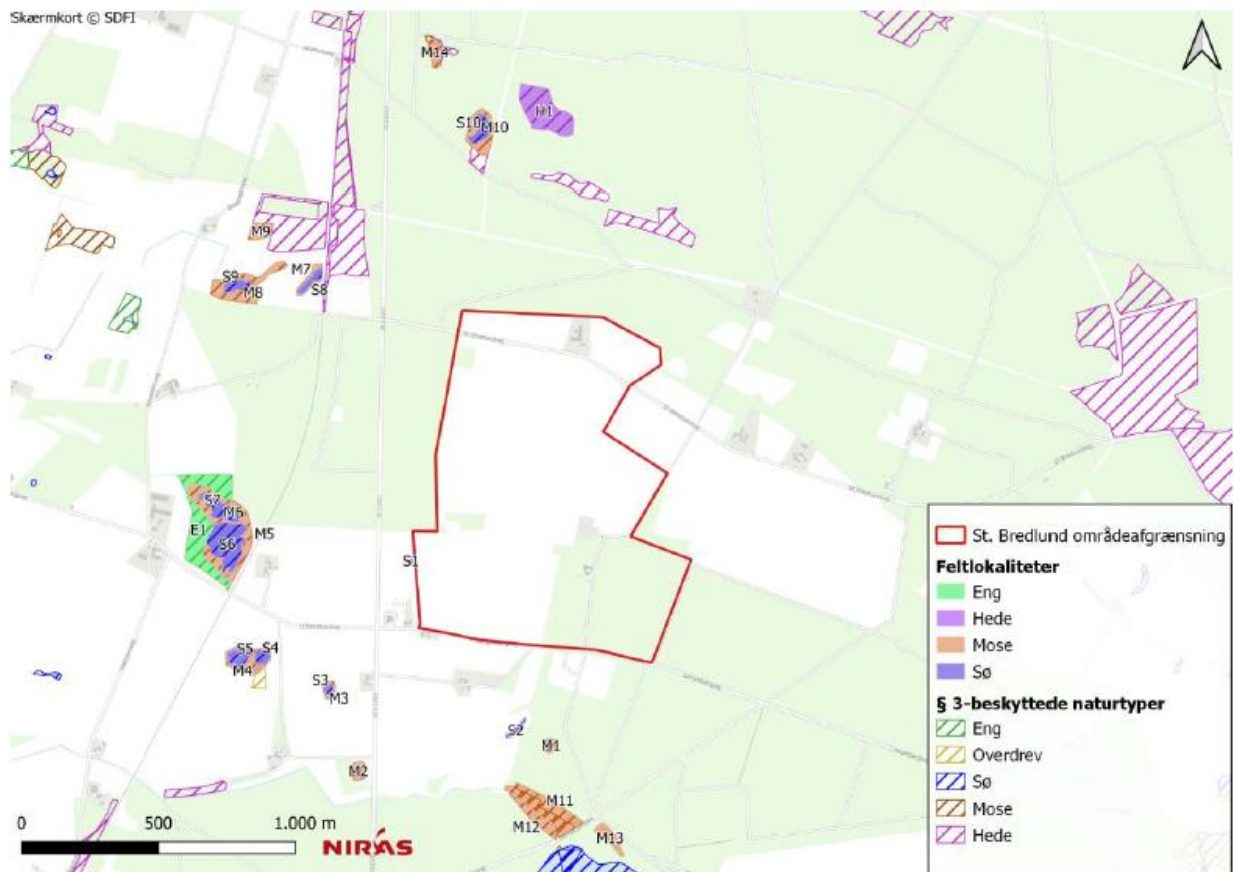
Inden for selve projektområdet er der ingen registrerede § 3-beskyttede naturtyper (Figur 6). Projektområdet udgøres af råstofgrave og landbrugsarealer, som ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I nærområdet findes der dog flere beskyttede naturtyper, herunder søer, moser, enge og heder, hvoraf de nærmeste våde naturtyper ligger mere end 500 m fra de første etaper af råstofindvindingen. Nærmeste § 3-beskyttede hedeområde ligger ca. 700 m nord for projektområdet, mens nærmeste våde naturtype er beliggende mere end 900 m væk.

Beregningerne viser, at grundvandssænkningen vil være størst i den indledende fase, inden der dannes en gravesø (scenarie 1). Her kan der opstå en sænkning på op til ca. 75 cm lige ved gravefronten, men allerede i 100 meters afstand reduceres påvirkningen til omkring 15 cm, og i 400 meters afstand til ca. 1 cm. På de afstande, hvor de nærmeste § 3-områder er beliggende, vil påvirkningen derfor være uden betydning.

Når en gravesø etableres (scenarie 2), vil den fungere som buffer og udligne grundvandsspejlet. I dette scenarie reduceres sænkningen yderligere, så den højst er 1 cm ved gravefronten og kun ca. 0,3 mm i en afstand på 200 m. Det nærmeste § 3-område, en sø (S2), er beliggende ca. 200 m fra projektområdet og har en vanddybde på 1–1,5 m. Denne vurderes ikke at være i fare for udtørring eller tilstandsændring ved projektets gennemførelse.

Der forventes heller ikke at ske væsentlige påvirkninger fra støv, da driften vil omfatte afværgetiltag som vanding af interne veje og materialestakke samt begrænsning af kørehastighed.

På baggrund af de gennemførte beregninger og beskrivelsen af de eksisterende forhold vurderes det, at råstofindvindingen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af tilstanden i § 3-beskyttede naturområder hverken fra grundvandssænkning eller støv.

Figur 6: Beskyttede naturtyper omkring projektområdet og besøgtede lokaliteter. Kilde: Miljøkonsekvensrapporten, figur nr. 12.4.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Det nærmeste Natura 2000-område er Habitatområdet: Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov og fuglebeskyttelsesområdet Skovområde syd for Silkeborg, som ligger ca. 900 m syd og øst for graveområdet (se Figur 7).

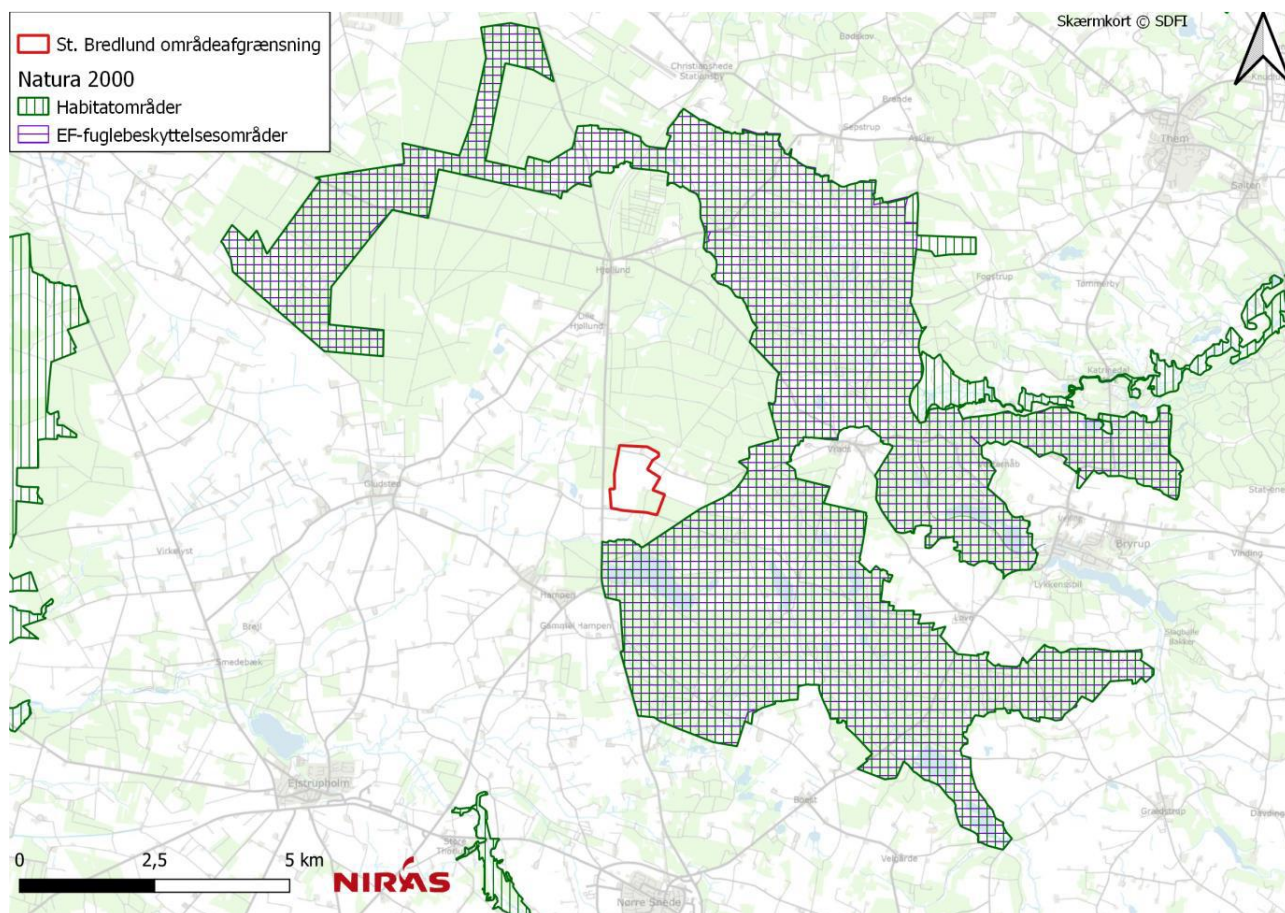
Beregningerne viser, at påvirkningen af grundvandsspejlet som følge af råstofindvindingen vil være meget lokal og begrænset til området umiddelbart omkring gravesøen. Afstanden til Natura 2000-området er så stor, at der ikke vil ske nogen direkte eller indirekte påvirkning af de naturtyper eller arter, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Det vurderes endvidere, at der ikke er andre Natura 2000 områder, der kan blive påvirket.

Af Miljøkonsekvensrapporten fremgår også at arter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet ikke vil blive påvirket.

"Der er ikke fundet naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget som kan blive væsentligt påvirket af det ansøgte. Der sker ikke påvirkninger i grundvandsstanden i området omkring projektområdet, hvorfor våde naturtyper, søer, vandløb og arter tilknyttet hertil ikke påvirkes og der er ikke yngle- eller rastesteder for andre arter og fugle på udpegningsgrundlaget. Samlet vurderes projektet ikke at medføre væsentlig påvirkning på Natura 2000-områder."

Det vurderes derfor, at projektet ikke vil have en væsentlig indvirkning på Habitatområdet: Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov og fuglebeskyttelsesområdet Skovområde syd for Silkeborg eller på de arter og naturtyper, der er beskyttet efter habitatdirektivets bilag II og IV.

Figur 7: Natura 2000-områder i nærområdet. Kilde: Miljøkonsekvensrapporten, figur nr. 14.1.

International naturbeskyttelse

Kommunen må, i henhold til habitatbekendtgørelsen⁴, ikke give tilladelser og dispensationer til projekter, der kan skade de internationale naturbeskyttelsesområder eller arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget (bilag II-arter), eller de strengt beskyttede arter på det tilhørende bilag IV (bilag IV-arter). Kommunen skal derfor vurdere den mulige påvirkning i sagsbehandlingen.

Påvirkning af bilag IV-arter

Af Miljøkonsekvensrapporten s. 158-167 fremgår det:

Stor vandsalamander

Arten er registreret på seks lokaliteter i screeningsområdet (se Figur 8), alle uden for selve projektområdet og i afstande mellem 250 og 1.400 meter. Observationerne omfatter både voksne individer og larver, hvilket dokumenterer, at der er tale om aktive ynglelokaliteter. Ynglelokaliteterne er typisk mindre, lysåbne vandhuller i det åbne landskab. Da alle lokaliteter ligger uden for graveområdet, og da påvirkningen af grundvandsspejlet er meget lokal, vurderes projektet ikke at have nogen væsentlig negativ effekt på arten.

⁴ BEK nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Spidssnudet frø

Arten er registreret på fem lokaliteter i screeningsområdet (se Figur 8), heraf tre ynglelokaliteter og to observationer af voksne individer. Ynglelokaliteterne er lysåbne vandhuller og fugtige kær-/engområder. Afstandene til projektområdet er flere hundrede meter. Gravearbejdet vil ikke berøre arternes yngleområder, og den meget begrænsede grundvandspåvirkning forventes ikke at få betydning for levestederne.

Flagermus

Der er registreret ni arter i screeningsområdet: damflagermus (bilag II-art), vandflagermus, dværgflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, brunflagermus, sydflagermus, skimmelflagermus og langøret flagermus. Området anvendes til fouragering og overflyvning. Det konstateredes, at en bygning i projektområdets nordlige del tidligere har fungeret som sommeropholdssted for flagermus. Denne bygning fjernes i forbindelse med projektet, men der etableres erstatningshabitater, således at arternes økologiske funktionalitet opretholdes.

Da selve graveområdet består af råstofgrave og dyrkede marker uden væsentlige yngle- eller rastepladser, og da der etableres erstatningsforanstaltninger, vurderes projektet ikke at have negativ indvirkning på flagermus.

Markfirben

Arten er eftersøgt på potentielt egnede overdrevslokaliteter i og omkring projektområdet, men der blev ikke registreret nogen individer eller spor. Der er heller ingen tidligere kendte forekomster i området. Projektet vurderes ikke at påvirke arten, da den ikke forekommer i området.

Strandtudse

Der blev ikke registreret strandtudse i screeningsområdet. Arten er dog kendt fra en reliktbestand ved Bøgedal ca. 2–2,5 km øst for graveområdet. Der findes ingen egnede levesteder inden for projektområdet. Da arten ikke findes i området, vurderes den ikke at blive påvirket af projektet.

Odder

Der er ikke fundet spor af odder langs nærliggende vandløb eller i eksisterende råstofgrave. Arten er udbredt i Gudenå-systemet og kan forekomme i de større vandløb i området, men projektområdet indeholder ikke egnede levesteder. Odder vurderes ikke at blive negativt påvirket af projektet.

Ulv

Ulv forekommer i Midtjylland, men der er ingen specifikke registreringer fra projektområdet. Der er heller ikke registreret egnede yngle- eller rasteområder i selve graveområdet. Projektet vurderes ikke at have nogen betydning for arten.

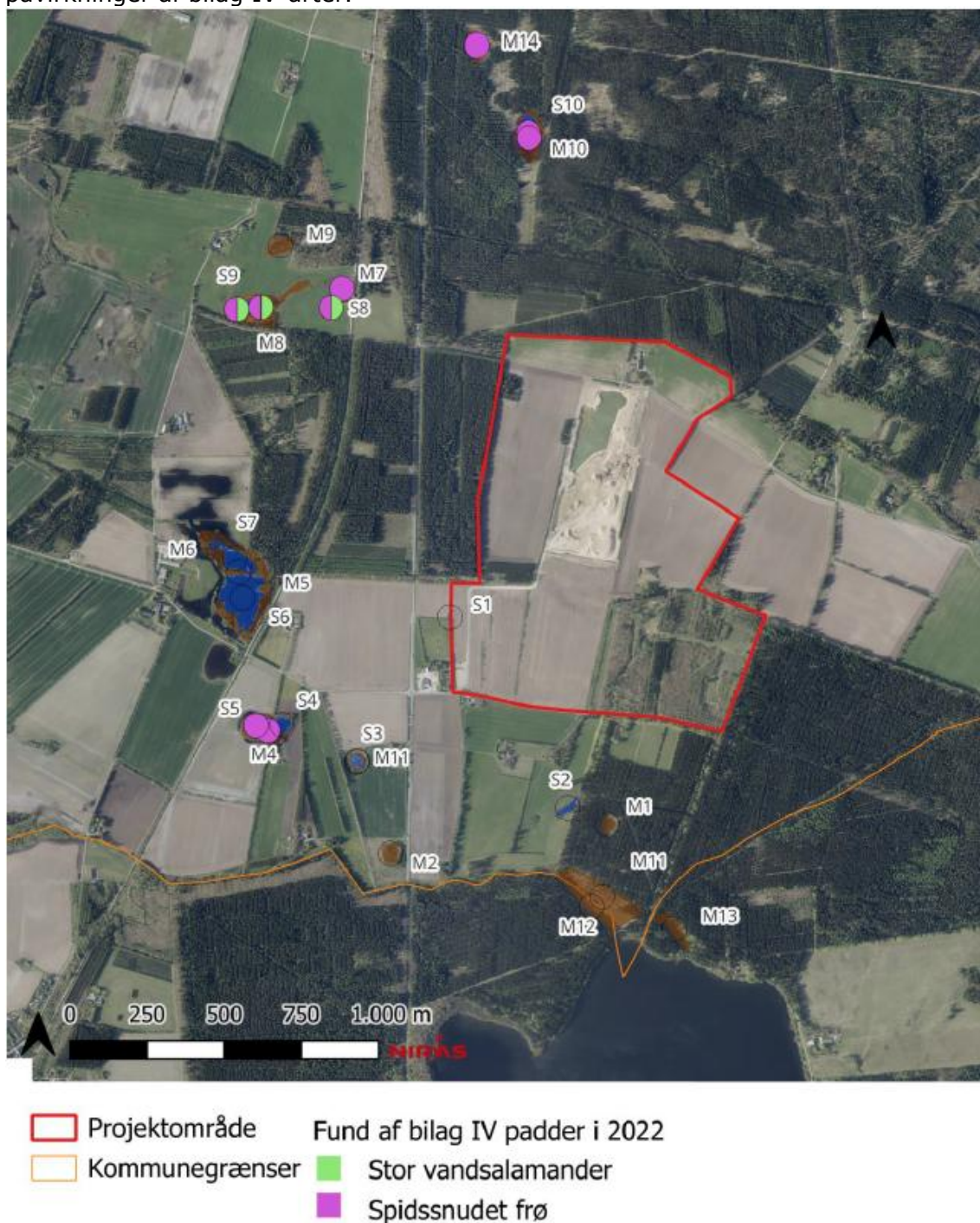
Kumulative påvirkninger

Omkring projektområdet findes primært plantage (Store Hjøllund Plantage) og landbrugsarealer, og der er ikke kendskab til andre projekter eller planer, som i kombination med råstofindvindingen vil kunne påvirke naturen i eller omkring området. Den nærmeste råstofgrav er Lille Hjøllund Grusgrav ved Gludsted Plantage, beliggende ca. 2,4 km mod nordvest. Afstanden betyder, at denne grav ikke har betydning for de samlede påvirkninger fra projektområdet.

Samlet vurdering

Projektområdet rummer ikke yngle- eller rastepladser for bilag IV-arter, men enkelte arter (stor vandsalamander, spidssnudet frø og flagermus) har levesteder i nærområdet. Alle disse

forekomster ligger i betydelig afstand fra selve graveområdet. Da påvirkningen af grundvandsspejlet er meget lokal, og da der gennemføres afværgetiltag (bl.a. erstatningshabitater for flagermus), vurderes projektet ikke at medføre væsentlige negative påvirkninger af bilag IV-arter.

Figur 8: Fund af bilag IV-padder i søer og moser omkring projektområdet (juni 2022). Bemærk at Silkeborg Kommune i 2018 har registreret spidssnudet frø M4 og at arten ikke blev fundet ved besigtigelsen 2022, den er dog registreret i det sammenhængende naturområde. Tomme cirkler viser hvor der er eftersøgt padder i 2022. Figur 12.7 indeholder et kort over fund af andre paddearter i 2022 og et samlet kort kan findes i bilag 4 i miljøkonsekvensrapporten. Kilde: Miljøkonsekvensrapporten, figur nr. 13.1.

Kommuneplan

Tilladelsen er i overensstemmelse med Kommuneplan 2020-2032 for Silkeborg Kommune.

Vandforsyningsplan

Tilladelsen er i overensstemmelse med Silkeborg Kommunes Vandforsyningsplan 2022-2032.

Indsatsplan

Tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsplan for Silkeborg Syd.

Råstofplan

Tilladelsen er i overensstemmelse med Råstofplan 2020.

Vandområdeplan

Tilladelsen er i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027.

Erstatningsregler

Asklev Sten og Grus ApS er erstatningspligtig efter reglerne i Vandforsyningslovens § 23 for skader, der voldes i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m.v. under anlæggets drift og etablering. I mangel af enighed indbringes erstatningsspørgsmålet for taksationsmyndighederne.

Høring

Udkastet til tilladelsen har været i 8 ugers offentligt høring i perioden fra den 25. november 2025 til og med den 20. januar 2026 hos berørte myndigheder, foreninger, ledningsejere samt øvrige parter og offentligheden.

I høringsperioden er der indkommet bemærkninger/høringssvar fra N1 A/S, Museum Silkeborg, NIRAS og Vejdirektoratet. Bemærkningerne er gennemgået og vurderet, og de har ikke givet anledning til ændringer i den endelige tilladelse.

Offentliggørelse

Tilladelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside den 6. februar 2026.

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter at afgørelsen er meddelt dvs. **den 6. marts 2026**.

Du klager via Klageportalen, som du finder via et link på denne hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på hjemmesiden, som du plejer med MitID, og skriver derefter "Miljø- og Fødevarerklagenævnet" i søgefeltet. Klagen sendes gennem Klageportalen først til den myndighed, der har truffet den afgørelse, der klages over.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden på Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser klager, der kommer uden om Klageportalen, hvis der forinden ikke er ansøgt om og bevilliget "fritagelse for brug af Klageportalen". Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Se betingelserne for at blive fritaget på klagenævnets hjemmeside: www.naevneneshus.dk.

Fremsend anmodningen til Silkeborg Kommune, der sender anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Afgørelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. I tilfælde af klage må afgørelsen ikke udnyttes, før sagen er afgjort af Miljø- og Fødevareklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Til orientering skal oplyses, at uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter den meddelte afgørelse, indtil domstolene måtte bestemme noget andet.

Venlig hilsen

Charlotte Drammelsbæk Rohde
Geolog

Ruslana Gladnyeva
Miljømedarbejder

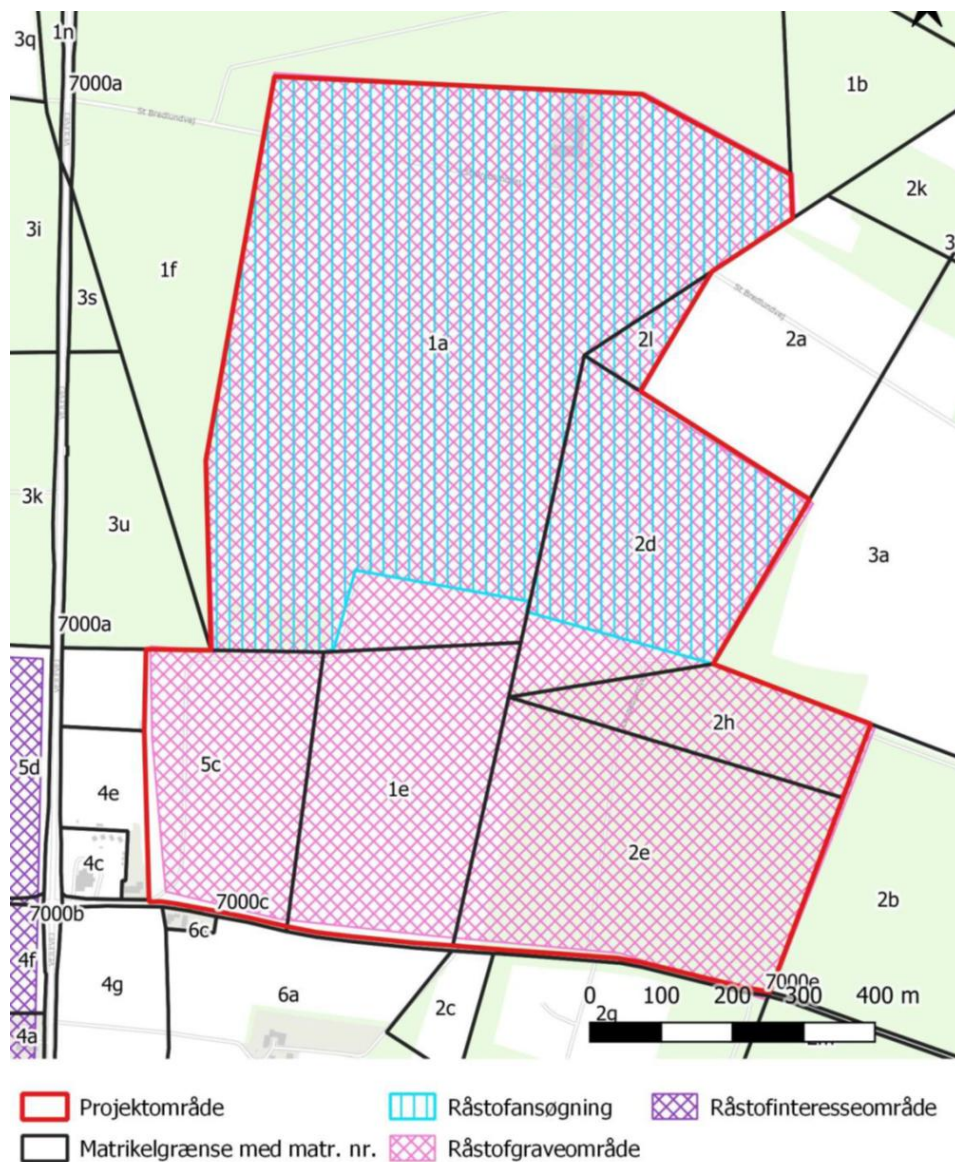
Bilag

- Bilag 1 – oversigt over ansøgte areal
- Bilag 2: Graveplan. Råstofansøgningen omfatter etaperne 0 – 4.

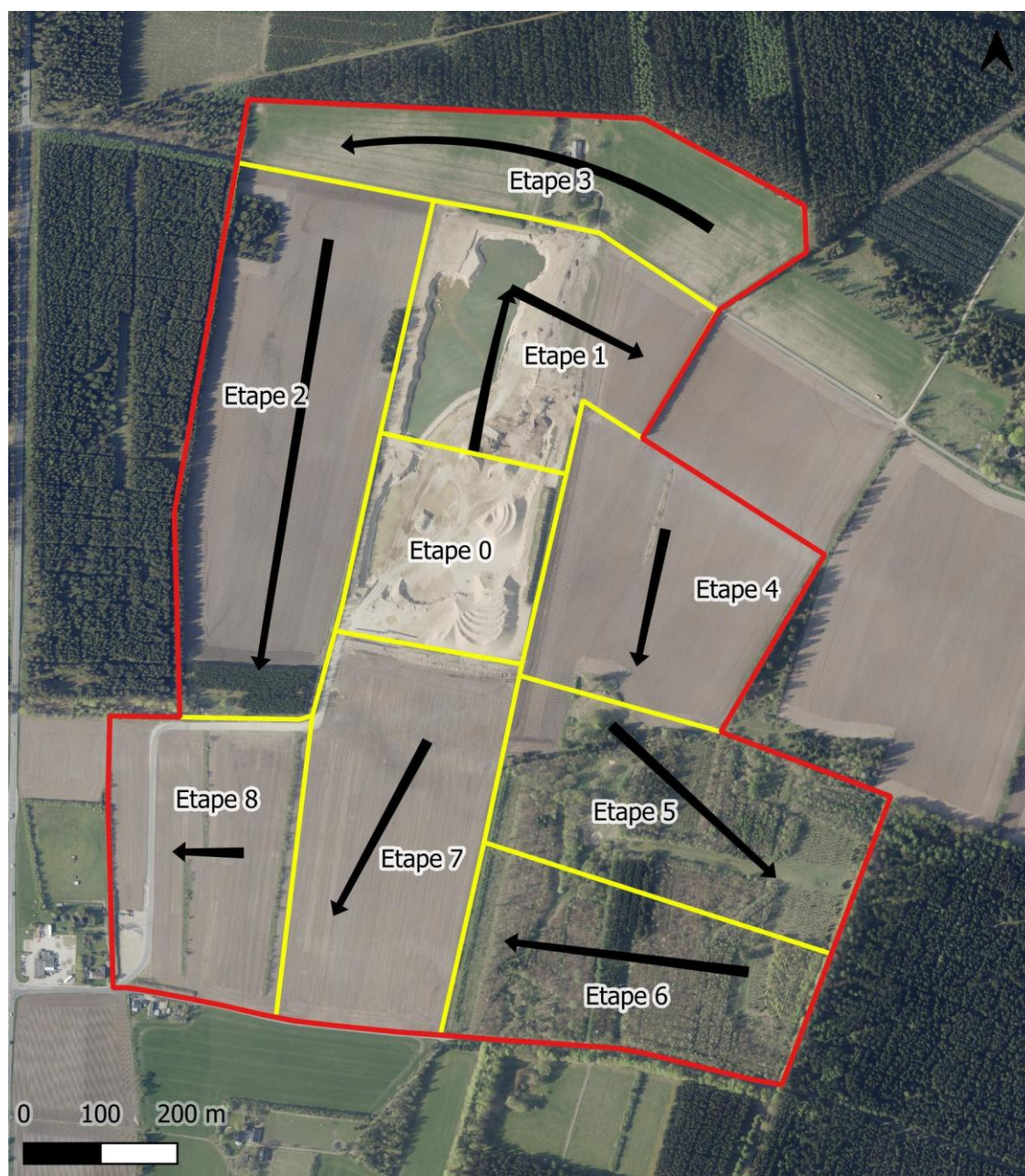
Kopi med bilag er sendt til:

- Ejeren af matr.nr. 2I, 1a og 2d St. Bredlund By, Vrads, JULIANE LYST ApS.
- Ansøger, Asklev Sten og Grus ApS
- Region Midtjylland, Team Råstoffer, raastoffer@ru.rm.dk
- Ikast-Brande Kommune, teknikogmiljoomraade@ikast-brande.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@silkeborg-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforening, oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Bilag 1 – Oversigtskort. Projektområde, og areal for ansøgt erhvervsmæssig råstofindvinding (projekttilpasning), matrikler og det udlagte graveområde i Råstofplan 2020

Bilag 2: Graveplan. Råstofansøgningen omfatter etaperne 0 – 4.

Projektområde Graveetaper Graveretning